

Szerkesztőségi iroda:

Rimaszombat, Deák Ferencz-u.
12. sz. Ide intézendő a lap szel-
lemi részét érdeklő minden köz-
lemény és levelezés.

Bármentlen levelek nem fo-
gadtatnak el.
Kéziratok nem adatnak vissza.

Előfizetési díj:

Egész évre 4 frt.
Fél évre 2 frt.
Negyedévre 1 frt.
Egyes szám ára 10 kr.

GÖMÖR-KISHONT.

VEGYES TARTALMU HETILAP.

MEGJELENIK MINDEN HÉT VASÁRNAPJÁN.

Kiadó-hivatal:

R-szombat, Losonezi-utca 24.
sz. **Rábely Miklós** könyvnyom-
dájában. — Ide intézendők a
kiadóhivatalt illető előfizetési
pénz-, hirdmény-, nyilttér- és
felszámolások.

Hirdetési díj:

Egy háromhasábos petítor tér-
fogata 5 kr.
Bélyegdíj: minden beiktatás
után 30 kr.

Nyilttér:

Egy sor 20 kr.

Előfizetéseket elfogad: A „Gömör-Kishont“ kiadóhivatala Rimaszombat Losonezi-utca 24. szám, nem különben minden hazai pósthivatal. Az előfizetési pénzek legezelszerűbben posta-utalvány uján eszközölhetők. — **Hirdetéseket** csak a kiadóhivatal vesz fel.

Fürdőink.

A leányos apáknak legnehezebb keresztül-
küzdni a farsangot és a fürdőzési időt. Itt is, ott
is költségeknek kell, ha van miből, ha nincs miből,
— természetesen a kisasszonyok jövőjének érde-
kében. Ennek folytán mi a fürdőzőket két cso-
portra osztjuk. Vannak fürdőző vendégek a kik
igazán csak divatból fürdőznek, költségeknek, csap-
ják a nagy szelet, rugják talpuk alól a sok szép
buzatermő földet, és vannak szenvedők, a kik a
fürdőzés-, a tiszta hegyi levegő-, az orvosi tudomá-
nytól várják a munka és az élet küzdelmeiben
megrongált egészségük helyreállítását. Hogy melyik
csoport nagyobb, határozottan nem állíthatjuk,
de ha tekintjük a divat utáni bolondulást, akkor az
első helyen nevezettekkel illeti a dicsőség.

Ez az egyik a mit meg akartunk jegyezni,
a másik pedig az, hogy mi ama vádakat, mintha
jobban látogatnók a külföldi fürdőket, mint a
saját magunkéit, ezt a felfogást mi tulzottnak
tartjuk még abban az esetben is, ha elismerjük,
hogy szeretünk e téren is az idegen molohnak
áldozni. — Megoszunk itthon, de ezt úgy látszik
nem vesszük észre, és itt van a tévedésnek kut-
forrása. A panaszt értjük, a melynek alapja a
hamar meggazdagodásra való törekvés, de a fürdő
birtokosok irtóznak a nagyobb befektetésektől,
semmibe sem veszik a kor és izlés kívánalmait,
a hol aztán van egy kis kényelem, azt méreg-
drágán kell megfizetni. Itt van mindjárt ugyszól-
ván a szomszédunkban a három Tátrafüred, Fe-
ketehegy, Luesivna, Lubló-Bártfa, valamivel távo-
labb van Koritnicza, Szliács, Viehnye, Pöstyén,
Ungmegyében Szobranec, a szép Balaton partján
Balatonfüred, közel a román határhoz Herkules-
fürdő, Erdélyben Borszék, Előpatak, és ezen fürdő-
telepek ugyszólván majd mind elsőrangú, hát
hol van még a többi, melyek csak a lokális ér-
dekeket szolgálják, csoportosítsuk csak össze az
ezen fürdők évi vendégeinek számát és befogjuk
látni, hogy az összeadott számcsoport egy oly
általános összeget fog nyújtani, melyből mindenki
levonhatja a következtetést.

Kedves megyénknek is van egy rendkívüli
vastartalmu gyógyforrása, ez a rozsnyói, ősi
eredetiségéből csak a mult év folyamán tett egy
erős ugrást tulajdonképeni célja, vagy más szó-

val — felvirágzása felé. Ezen erős ugrásnak lett
volna természetes következménye, az ez évre
tervbe vett vendéglői helyiség terjedelmesebb és
kényelmesebb átalakítása, de a regálé megváltása
következtében aligha nem szenved halasztást, e
komolyan kívánatos terv foganatosítása.

Hallottuk, hogy a püspöki uradalom hajlandó
volna eladni, és hogy a rozsnyói takarékpénztár
szándékolná megvenni, ennek folytán tudjuk azt
is, hogy a takarékpénztár részéről több ízben
volt szaktanácskozmány egy szűkebb bizottság
kebelében, de hogy minő eredménnyel tanács-
koztak e felől, eddigelé semmiféle pozitív adata-
ink nincsenek. Egyesek szerint már megvette,
mások szerint még alkudoznak, ismét egy csoport
már azt is tudja, hogy a takarékpénztár még ez
év folyamán 60.000 forint befektetést fog eszkö-
zölni. Hogy mi ezen szárnyaló hírekből igaz, mi
nem igaz, azt mi nem kutatjuk, mi csak azt a
kérdést akarjuk megvilágítani, kívánatos-e a taka-
rékpénztárnak ezen vásárlás, vagy nem. Továbbá
rá akarunk mutatni arra a körülményre, hogy
mely ut vezetne a fürdő felvirágzásához a leg-
könnyebben.

Megjegyezzük itt mindjárt, hogy ha a taka-
rékpénztár megveszi a kis fürdőtelepet, biztosan
ellehet készülvén arra, hogy a befektetett tőke
sem az első, sem a második éven nem fog hu-
szonnyolezas kamatot nyújtani, de hiszen ez ko-
moly célja nem is lehet, a mennyiben minden
kezdet nehéz.

Egyes emberek soha sem fejthetnek ki oly
áldásthozó tevékenységet, mint a szövetezettek,
— és már ezen pár szóban is kifejeztük azt, hogy
a takarékpénztárnak érdekében tartjuk a meg-
vételt, mert ez által nem csak a részvényesek
érdekében járnak el, de előmozdítják városunk
jobb anyagi helyzetét is, mert az tagadhatatlan,
hogy ha egyszer fürdőnk azon elismerés és támo-
gatásban fog részesülni, a melyet joggal meg-
követel magának, csak a város fogja hasznát
látni, egy jövedelmi forrásunk lesz, mely érezhető
módon fogja nevelni a pénzforgalmat.

Ó-Tátrafüred a löcsei népbank, Alsó-Tátra-
füred a késmárki takarékpénztár tulajdona. Mind-
kettő tekintélyes befektetéseket eszközölt, sőt az
utóbbi pénztárat semmiből, és pedig rövid 6—7

esztendő alatt egy igazán modern fürdőtelepet
állított elő, mert fürdői — különösen női bajok-
ban — messze földön meretesek. A rozsnyói
takarékpénztár hasonló befektetések mellett sokal
napyobb eredményeket volna képes elérni,
mert ne feledjük azt, hogy az említett két Tátra-
füred piacot Kassán, Egerben és Miskolcon tart,
mi ezen kalamitástól meg volnánk kimélve, mert
a mi piacunk bőven szolgálhatná a fürdő érde-
két, és hogy mennyi megtakarítás eszközölhető
ezen téren is — az magától értetődik.

Ha a takarékpénztár megveszi a fürdőt, akkor
remélhető, hogy Rózsnyónak valahára lesz oly
fürdője, melyet messze földről fognak felkeresni
a szenvedő betegek, de ha meg nem veszi, akkor
marad minden úgy a mint van, mert hogy az
állam a kisajátítás után nagyobb befektetéseket
eszközölhetne megromlott pénzügyviszonyai között is,
az legalább is lehetetlen.

Legyen bárkié is e fürdő, annak, ha csak-
ugyan hasznót akar belőle látni, első kötelessége
leend a forrásvíz újbóli analizáltatása, és a mi
még ennél is föbb, reklámot kell csinálni, oly
férfiakat kell a fürdő érdekében megnyerni, a
kik maguk is reklámot képeznek. Ez drága va-
lami az igaz, de hogy nagyszerű gyümölcsöket
terem — az bizonyos. ❖

**Memorandum a felsőmagyarhoni kis vas-
ipar hanyatlása tárgyában.**

(V e g e)

A cs. kir. szab. Déli vasut és a szab. Duna gőz-
hajózási társaság, mely vállalatok hozzák fekvésük és ut-
irányuknál fogva leginkább azon czikkeket, melyekkel
Ausztria versenyez a gölniez vidéki iparral, nem a 10000
5000 vagy 1000 kilos tarifát alkalmazza hanem egy
bizonyos nemére az áruakat egyforma tarifát szab, akár
waggon számra, akár kisebb mennyiségben szállítatik
ugyanazon áru. Ez úgy a gyáros, mint a kereskedő érde-
két nagyon előmozdítja, lehetővé teszi bizonyos áruze-
kkel a monopolizálás kizárását és általában sokkal jobban
megfelel a magyar kereskedelmi viszonyoknak, mint a
10000, 5000, 1000 kilo közötti díjaknak oly rendkívüli
megkülönböztetése.

Az, hogy gyűjtessék több megrendelés össze, míg
a 10000 kilo tarifája igénybe vehető, az legtöbb esetben
hazánk gyári készítményei forgalmában kivétel, és
azért a felső magyarhoni vasipar emelésének érdekében
az is igen kívánatos lenne, hogy ezen megnehezített tarifa-
rendszer a m. kir. államvasutakon legalább a szigoruan

az ellenségével is előzékenységet kell tanusítani, hanem
hogy a szenvedések inkább megedzik mintsem megtörik
az embert, azt a mi polgárságunk a 49-iki orosz vanda-
lizmus és osztrák kegyetlenségekkel szemben fényesen
igazolta, „nem a városa elpusztulása, vagy o-
nának elrablása: hanem a haza és a nemzet
ügyének ennyi küzdés és véráldozatok
utáni elvesztése felett kesergett; mert tudja,
hogy e kívül nincsen számórára hely, áldjon vagy verjen
sors keze itt élend s halnod kell!“

Az 1848-iki virradat városunkban a talajt kimivelve,
készen találta, mennyiben a nagy értelmiségéről nevezet-
esen kis város polgársága rég azelőtt felfogta öröklésén
nemzeti hitátását, s mint ilyen nem várta be ama éb-
resztőt, hanem mindig magasán lobogtatá az előtt is az
egyenlőség, testvériség és szabadság szent zászlóját.

Losonezon már márczius 17-én szervezte volt a
nemzetország, és városunk az elsők közt állított a saját
kebeléből egy önkéntes nemzetőri századot, mely a nő-
rádi zászlóaljjal indult táborba, részt vett a pákozdi Paren-
dorfi ütközetben, majd honvéddé alakulva, végig küzdé
a szabadság harezát. — Városunk toborzó, hadfogadó,
sorozó központ lévén, a szabadságharez minden mozza-
nataiban önzetlen, odaadó készséggel tetteleges részt vett,
— a guerilla csapat mindjárt elejétől itt is megalakult,
hanem működési köre a felsőbb megyébe rendelte.

Nógrádra Windisgräcz még 1849 elején rendelte el
az ostromállapotot, ennek ellenőrzése végett egy osztrák
őrnagy székeit fedeztetel B-Gyatmaton, — Parrot febr.
elején daudára élén 3 napot töltött városunkban, nem
igen jól érezte magát, minden szögort fölhasznált, árgus
szemekkel figyeltetett a lakosság minden mozdulatára.
A császári zászlók azonnal feltűzését és hódolatot köve-
teite, míg majd nagy elővigyázattal húzódtott ki és
vonult el.

Mindezek daczára polgárságunk a márczius 15 ikét
fényes kivilágítás mellett Bákóczy induló hangjaitól kísérvé

T Á R C Z A.**A pásztor fia.**

Pásztor fia vagyok én a hegyen,
A völgybe is lehat tekintetem,
Engem köszönt az első napsugár,
Nálam mulat, mikor nyugvóra jár.
A hegyeknek gyermeke vagyok én.

Csörgő folyam forrása itt fakad,
Sziklák alul gyorsan fut a patak,
Ha szomjazom a friss forrás vize
Enyhit, csakugy markom merit bele.
A hegyeknek gyermeke vagyok én.

Enyém a hegy, holott villámmal
Meglátogat a villámos vihar.
Úvölt delről, északról az elem,
Ő is dalol együtt dalol velem,
A hegyeknek gyermeke vagyok én.

Lábam alatt, míg villámlik, dörög
Derült emitt az ég fejem fölött.
Ismer engem a vihar, szót fogad,
Kiáltok, s atyám háza ment marad.
A hegyeknek gyermeke vagyok én.

Ha a hazára vész közelg, tolu,
Bérczen, halmon a harez jel kigyul,
Mikor leszállok, hegyem itt hagyom,
Fegyvert fogok és felzendül dalom,
A hegyeknek gyermeke vagyok én.

Uhlend után: Borsody Béla.

Egykis adat a losonezi csatához.

Lapunk márczius 17-iki számában közöltük Soós
Béának „Egy kis történeti adat a losonezi csatához“
ezimű czikkét, melynek némely adatai, melyek a való-
ságnak ugylátszik nemnek felül meg tökéletesen, szélesebb
körben keltettek feltűnést. Lapunk mult számában Fin-
dura Imre régi munkatársunk küldött be helyreigazító
sorokat, most ismét Bús-bak Adám lapunk egyik losonezi
olvasója küldött egy terjedelmes czáfolatot, melyben fő-
ként az ellen kel ki, hogy említett tárczaközlésünkben,
annak írója azt állítja, hogy Losonez egy szebb
jövöbe vetett bizalommal meghódolt a császári párt
törvényeinek, kitűzték a császári zászlót, melyet a
gömöri guerillák téptek le, nemzeti érzületre buzdítván a
losoneziakat. Aztán keresi az okokat, melyek Losonez
borzasztó feldulatását előidézték, s arra az eredményre
jut, hogy az oroszok haragját a losoneziaknak Beniczky
bravourjában való részvétel s a városnak kivilágítása vonta
magára s nem néhány orosz tisztnek megöletése stb.

Az „audiatur et altera pars“ elvénél fogva egész
készséggel adunk helyet Busbark ur felszólalásának. Ő élő
tanuja volt a forradalom eme nagy fontosságú epizódjá-
nak s annak pontos megvilágítására — tekintetbe véve
lapunk szűk terjedelmét — hozzáuk küldött leveléből a
következőket közöljük:

„Nem lehet czélom városunk történetét leírni;
mert maga az 1848/9-iki esemény egy vaskos kötetet
tenne ki, csupán a főntebbi fordításokat helyreigazító
tényállás esetelésre szoritkozom:

Igaz, városunk a Giskrák, Török, Bákóczy, Tököly,
a francia invázió korszakai alatt mindenmü megpró-
báltatások — kinszenvedések — üldöztetéseknek volt
kitéve, s nem egyszer esett áldozatul; mert városunk
olyan stratégiai központ, melyet a minden irányban keres-
tező utak elkerülhetlenné avattak fel, itt jó barát, ellen-
ség minden alkalommal egyaránt beakad, és nagyon
esiklandós helyzetbe jut gyakran a lakosság, mert még

vett kereskedelmi és oly árukra, melyek egyesek részére tömeges waggon mennyiségben nem szállíthatóknak, a mondott irányban megváltoztattassék.

A felső magyarhoni kis vasipar mai helyzetének egy másik okát magunkban a gyárosokban, azok üzleti eljárásában kerestük s véltük felfedezni. A felvidék vasiparosai évtizedek óta mindenféle társulási alakulásban és szövetkezetekben, de egyénileg is, directe felkeresték eddig és felkeresik ma is Magyarország vidékein, Szerbiában és a Duna fejedelemségeiben az összes fogyasztási piacokat az ottani kis- és nagykereskedők, és ez által emancipálva vélték magukat az egyes nagykereskedők monopoliuma alól. Ezen ipar készítményei a közvetítő kereskedelem lehető mellőzése-vel állandóan a direkte összeköttetést keresték, a mi abba is lelte okát, hogy ezen áruzeleki nagy volumenje és a készítmény sokneműsége miatt nem mutatkozik arra alkalmasnak, hogy több nagy vidék szükséglete, mely fajtára nézve egymástól egészen elüt, halmozassék össze egy helyen eladásra való kilátással, egy nagyobb kereskedő árutárában.

Ennek a direkte összeköttetésnek aztán a saját rovására való hitelezés járt nyomában. A hitelezésből származott veszteségek pedig voltak nem egyszer okai, hogy sok egyes iparos a multban vagy nem bírta magát fenntartani vagy vállalata más hasonló vállalatba olvadt bele.

Midőn a felső magyarhoni kis vasipar eltért a rendes értékesítési módtól, azaz a közvetítő kereskedelmet mellőzendőnek vélte, a mondottakat szintén saját kárára munkált.

A külföld fejlettebb kézmű iparának termékeit a nagy áruházak helyezik el. A közvetítő kereskedelem emészté meg. Az, hogy a termelő mellőzzön minden közvetítést, hogy keresse fel termelvényeivel az utolsó fogyasztót, nálunk most divatos axioma, melyet a közgazdaságnak több ágában hallunk ugyan hangoztatni, de mely egyfelől keresztlühitelten, másfelől nem is bír jogosultsággal. A gyáros, ha csak nem igen nagy tőkével és mindenre berendezett külön osztályokkal bíró nagy vállalatról van szó, nem lehet kereskedő és gyáros is. Helyes közgazdasági elv szerint a kereskedő hivatása a vevőt felkeresni, kipróbálni ízlését, a gyáros feladata a termelési tényezők helyes berendezésével készítményei versenyképességén munkálni.

Köztudomású, hogy a német vasipar, mely az angoloknak utolsó időben megtörte a világ uralmát, nagy részben egyes, mozgékony kereskedelmi reprezentatívának köszönheti eredményeit. A kereskedő ösztönzéséből alkalmaz a külföld gyárosa ügyesebbnél ügyesebb munkást, öleli fel új és újabb termékek készítését, szóval halad, lépést tart a kor ízlésével, követelményeivel. A kereskedő nem csak arra oktatja a gyárost, mit, de hogyan és mily árban kell termelnie.

De a közvetítő kereskedelem felhasználásának nézetünk szerint elmaradhatatlan eredményeit is paralizálhatná azon egészségtelen versengés, melyet a kis vasiparosok egymás között, egymás kárára érvényesítenek. A nevezett gyárosok árleengedéseikkel egyes esetekben az előállítási áron alul kínálják áruikat, ha arról van szó, hogy valamely termelőtársukon tultegyenek.

Törökedni és módokat kellene találni arra, hogy cartellek és más érvényesítések útján az egészségtelen eljárásnak eleje vessék.

A hanyatlásnak egyik okát véljük adni végül a kis vasipar üzemirányának helytelenségében.

Nem helyes, ha a kis vasiparos oly ezikké gyártásihoz ragaszkodik göröcsőse, melyeket a gyárpár ma előnyösebben állít elő, — az az oly árban hozhat forgalomba, mely mellett a kis vasiparos meg nem élhet.

Nem helyes, hogy a kis vasiparos idegenkedik újabb ezikkékel tenni kísérletet, — fél az ügyesebb munkások betelepítésének költségeitől.

Szakemberek véleménye szerint a berendezések jobbára elavultak a gyártmányok versenyképessége azokból fogyatékos s részben nagy a tájékozatlanság magukban a vezetőkben is, mindazt illetőleg, a mi a gyártmányok jobb és olcsóbb előállítására és kedvezőbb elhelyezésére vezetethetne.

Láncz árukban, közönséges szerkovács árukban, kovácsolt szögek gyártásában, lakatokban, kosaras mérlegekben, serpenyő és bogrács felékben, lóvakarók, vas lapátok, ekekésekben versenyképeseknek ismertettek el a vállalatok, s mint fentebb előadtuk, vannak okok, melyek eltávolításával a versenyképesség fokoztathatók.

körmenettel ünneplé, ez alkalommal a fekete-sárga zászlókat dobva, helyükbe a nemzetiket tűz, — aztán gróf Forgách Sándor nemzetőri kapitánynak lakása elé vonult, s minthogy eszelős magaviseletét már nem tűrhette, macska-zene alatt még ablakait is bezárta.

Ez a gróf Forgách Sándor, magát megboszulandó, másnap reggel mindjárt B-Gyarmatra futott; de az őrnagy őt panaszával Budára Windisgrázhez utasítván, oda iramodott tehát, s ott melő kihallgatásra talált: ennek következményeként indított egy büntető-osztály részben Budáról és Besztercebányára felől; de ama losoneziak erről jókor értesülve: rögtön megtették a kellő intézkedést, hogy a brachium ellensúlyozása céljából a város és lakossága védelmére a Miskolcz vidékén rendelkezés alatt fekvő Benitzky Lajos őrnagyot szabad csapatjával együtt megnyervén, az kellő időben megjelenhessen.

A császáriak egy ezredes és egy alezredes vezetésével harsány zenezővel márczius hó 24-én délelőtt vonultak fel városunk belterére, és azonnal oda rendelték az előljárást, midőn az ezredes tekintélyes hangon követelte azon polgárok kiszolgáltatását, kik az ostromzár és a nevezett feladó gróf megtámadásában részt vettek, mintán pedig annak kiderítése nem sikerült, nagy hadi adóval fenytte meg a várost, és azután jól végzett megnyugvással kényelembe helyezkedve, az erőltetett gyorsmenetű fúradalmait akarták kipihenni, hófúvatagos időben magukat egészen biztonságban vélvén; de kellő óvatosságból keltős őrség is rendeltetett a határpontokra, — és mégis esalódtak sejtelmükben, a mennyiben Beniczky Lajos 3 század gyalog honvéd 33 szedett-vedett huszára és egy 3 fontos és egy kartács-ágyujával a császári erős zászlóalj, egy erős skadron dzsidást, vetágyúival együtt rövid tüzelés után lefegyverezve, számos hadi foglyot ejtvén köztük egy törzstisztet, kapitányt, fő- és alhadnagyot,

Összegezve a mondottakat teljes tisztelettel ajánljuk és javalljuk a magas miniszteriumnak méltóztassék a felső magyarországi kis vasiparosok helyzetét tanulmányozni, esetleg szaktanácskozmány egybe-hívása által a felhozottokról kimerítőbb tudomást szerezni s azon feladatoknak, melyek az érdekelték önségélyére utalhatók, egyszerű constatalása mellett, — megállapítani azokat a teendőket, melyeket az állam, talán nem is nagy áldozat mellett, egy oly fontos iparág jólétének sürgős megmentése érdekében eszközölni kötelezve van.

Ismételve utalunk az osztrák ipar érdekében törté-
nőkre, s javaslatunk tárgyalását sürgős elintézésre ajánlván,
vagyunk kiváló tisztelettel

Miskolczon, 1889. márczius hó.

A miskolczi keresk. kamara elnöksége:

Dr. Kovács Gyula, Radvány István,
titká. elnök.

Gömör-Kishont t. e. vármegye

közigazgatási bizottságának félévi jelentése az
1888-ik év második feléről.

VI. A királyi ügyész hatáskörében.

A rimaszombati kir. központi fogháznál, az épület biztonsága és tisztasága tekintetében kifogástalan, — a a fegyelenk rendes, az élelmezés szabályszerű, az egészségi állapot pedig jó volt.

A lefolyt év folyamán egy nő halt el gümőkórban, egy fogoly szökött meg, és az ennek megszökésénél hibás fogház ör ellen egy esetben rendeltetett a fegyelmi eljárás.

Az őrszemélyzet létszámában változás nem történt, Feltételes szabadsággal elbocsátott 2 rab, az egész év folyamán 16. — igen kedvező eredménnyel, a mennyiben visszavonás szüksége elő nem állott.

Büntetésének folytatása végett a munkási országos fegyintézetbe szállított 5, Illovára 1 és Lipótvárra 1 rab. Önként jelentkezett a vácsi fogház igazgatóságánál megszökött Lőrincz István.

Letartóztatott átvétetett az előző félévről 163 fi, 30 nő, ezeknek száma a lefolyt félévben szaporodott 1188 fi, 219 nővel, — fogyott ellenben 1157 fi, 227 nővel, maradt a következő félévre a fogházban 194 fi, 22 nő. Ezek közül elítelt 182 fi, 21 nő; fellebbezés alatt 6 fi, 1 nő, és vizsgálat alatti 6 fi.

Rabtartási költség kiadott 3733 frt 08⁸⁴/₁₀₀ kr. erre munka keremény bevétetett 494 frt 20 kr., költség térítvény behajtatott 865 frt 46 kr. Összesen 1359 frt 66 kr., az állam kincstár terhére marad 2373 frt 42⁸⁴/₁₀₀ kr.

Ingyen szolgáltatásképen felhasználtott házi munkára 10966 kézi napszám, a bíróságoknál 3814 napszám, a kosárkötésnél, fűzvesző vágásnál 3502 napszám.

b) A rozsnói kir. járásbírósnál az előző félévről átvétetett 8 fi, 2 nő, ezek száma szaporodott a félév folyamán 99 fi, 47 nővel, fogyott ellenben 90 fi, 46 nővel, maradt létszám a fél év végén 9 fi, 1 nő, i. elítelt 5 fi, 1 nő, vizsgálat alatti 5 fi.

Rabtartási költség kiadott 151 frt 20 kr., költség térítvény bevétetett 75 frt 47 kr., az államkincstár terhére marad 75 frt 73 kr.

c) A nagyőzei kir. járásbírósnál rab létszám a félév kezdetén 4 fi — nő, s szaporodott a létszám 25 fi, 3 nővel, fogyott 25 fi, 3 nővel, maradt a létszám a következő félévre 4 fi vizsgálat alatt.

Rabtartási költség kiadott 35 frt 12 kr., térítvény befolyt 18 frt, kincstár terhére marad 17 frt 12 kr.

d) rimaszombati kir. járásbírósnál. Rablétszám a félév kezdetén 6 fi, szaporodott a létszám 62 fi, 7 nővel, fogyott 66 fi, 7 nővel, létszám maradt az év végén 2 fi, egy elítelt és egy vizsgálat alatti.

Rabtartási költség kiadott 18 frt 02 kr., térítvény befolyt 44 frt 54 kr., tehát 26 frt 52 kr., az állami kincstár javára régiebb követelés fejében.

e) a tornallyai kir. járásbírósnál. Rablétszám a félév kezdetén 8 fi — nő, a lefolyt félévben szaporodott a létszám 46 fi, 15 nővel, fogyott 50 fi, 14 nővel, maradt a létszám a félév végén 4 fi 1 nő és ezek között 3 fi elítelt, 1 fi, 1 nő vizsgálat alatt.

Rabtartási költség kiadott 47 frt 60¹⁰/₁₀₀ kr., térítvény befolyt 20 frt, az államkincstár terhére marad 27 frt 16¹⁰/₁₀₀ kr.

gazdag hadi zsákmánnyal, diadallal koszoruzottan fordult vissza és Rimaszombati meg sem állt, hol mint győző igen fényes fogadtatásban részesült.

A jól sikerült bravour maga után vonta az osztrákok dühös gyűlöletét, minduntalan érkezett nyomozó, vagy büntető osztály, de egyszer sem sikerült boszut lihegő kedvüket kitölteni.

Hanem julius hóban a mi guerilláink egy átvonuló kis orosz csapatot a város falai közt támadának meg, s közülök 9 ember elesett és 1 tiszt foglyul esett.

A világi fegyverletétel után az oroszok Grabbe tábornagy vezénylete mellett meghorhanták, körül fogták Losonezot, a ki bennrekedt férfi vagy nő, sohasem fejletheti el az augusztus 6-tól 10-éig átelt 5 napot, de a kik menekülhettek is, az oroszok elvonulása után visszatérve, házaik helyén zsarátrok és pusztá teleknél egyebet nem találtak, földönfutó koldusokká váltak.

Ezzel, a már ugy is hosszúra nyújtott előadásomat befejezhetném, hanem az oroszok kegyetlen és könyörtelen eljárását kell még indokolnom.

Városunk előljárása, a nemzeti kormány utasítását követve, az ellenség közeledtére elvonult, a helyettes előljárást Molnár Samu h. polgármester vezetése alatt fehér zászlóval ment Losonez-Apátfalvára a Prónay kastélyban székelő Grabbe tábornagyhoz kegyelmet kérni ott őket azonnal fegyver közé fogták, a forró napon levett főveggel és éjen át 36 óra hosszat állva s minduntalan agyonlövessel fenyegetve kintozták s faggatták, fokozta dühüket, hogy ez alatt a losonezi temetőben eltemetett orosz katonákat kiásatván, azok csak ugy meztelen testeik voltak egymásra hányva, különösen pedig az, hogy az eltűnt tisztet Galizin orosz herezeget, az orosz udvar közel rokonát ott sem találták meg, hiába állította az előljárást, hogy ezen herezeg a guerillák által Komáromba szállított, hogy bizonyosan életben van — nem hitték, megjegyzendő, hogy a fogoly herezeg a magisztratusnak el-

VII. Az árvaszéki elnök ügyköréből.

Az árvaszéki személyzet a lefolyt félévben változást nem szenvedett, köteleességét mindenki kitelhető pontossággal teljesítette, az ügymenetet gátló akadály elő nem fordult. A haláleset felvételt és bejelentést közül a tiszlezi körjegyzőség részéről tapasztalt mulasztás helyrehozásánál rimaszombati főszolgabíró által tanusított lanyhaság szigorubb rendszabály alkalmazásának szükségét vonta maga után.

A gyámpénztári vizsgálat havonként teljesített: naplók, okmányok, értékek teljes rendben — hiány avagy felesleg nélkül — találtak.

Kamat pénz, beváltott szelvény vagy kötvény és más papír érték, minthogy magas bére árfolyam mellett papír értéket vásárolni nem lehetett, a kir. adóhivatalnál helyeztetett kamatozó letétbe, — a kir. adóhivatal havi letéérték kimutatásai a kir. pénzügyi ministeriumhoz felterjesztettek.

Másként a vagyon kezelésnél semmi akadály nem fordult elő.

Tíz eset alkalommal kárt szenvedett a kiskorúak vagyona Genes, Kokova, Geeczefala, Dernő, Uzapanyit, Kisér, Nagyveszverés, Rimaszécs, Putnok, Pohorelia, Klenőcz, Felső-Sajó, Alsó-Sajó községekben több mint 13000 forintig. A biztosított kárérték az érdekelt biztosító társaság által gyorsan és pontosan megtérített.

Az ügyforgalmi kimutatás szerint a megyei központi árvaszékhez beérkezett a félév folyamán 5744 darab, az előző félév hátraléka 383 darabbal feldolgozandó volt 6127 szám, feldolgoztatott 5520 hátralékban maradt az iktatóban és előadóknál 607 darab. Az irodának pedig volt feldolgozandó 5726 darabja, — melyből feldolgozott 5436-ot, s hátralékban maradt 290 darabbal.

Gyámság alatti átvétetett az előző fél évről 11788 kiskoru, a félév folyamán gyámság alá került 397.

Felszabadult pedig 338 kiskoru, és így a következő félévre gyámhatósági felügyelet alatt maradt 11847 kiskoru.

Gondnokság alatti volt 222, s szintén számuk a lefolyt félév alatt 11-el szaporodott 11-el fogyott volna, gondnokság alatiak száma a következő félévre is maradt 222.

A gyámpénztárban kezelés alatt maradt az előző félévről 280902 frt 41¹/₂ kr.
bevétetett a II-ik félévben 50621 frt 65¹/₂ kr.

kezeltetett összesen 331524 frt 07 kr.
kiadott ellenben 118064 frt 08 kr.

kezelés alatt marad az 1889. év I-ső felére 213459 frt 99 kr.

magán feleknél kamatozás végett elhelyezve volt 53514 frt — kr.

Melyből a félév folyamán vissza fizettetett 24357 frt 60¹/₂ kr., magán feleknél elhelyezve maradt december hó 31 után 29156 frt 43¹/₂ kr.

Ezen tőkek után esedékessé vált 899 frt 03 kr. kamat fejében befizettetett 891 frt 53 kr., tartozásban maradt 7 frt 50 kr.

A gyám gondnok hatósági felügyelet alól szabadult 349 egyén közül vagyontalan volt 26.

II. A rimaszombati városi árvaszéknél:

Gyámság alá került 423 kiskoru, gyámság alól szabadult 16, — gyámság alatt maradt 407 kiskoru.

Gondnokhatósági felügyelet alatt állott és maradt 3 egyén. Ügyforgalomban feldolgozandó volt 50 szám, feldolgoztatott 509, hátralékban maradt 2, — az iroda 538 számból feldolgozott 504 számot hátralékban maradt 34-el.

Az árvapénztár kezelése alatt volt összesen 78199 frt 01¹/₂ kr., melyből kiadott 18377 frt 51 kr., kezelés alatt maradt 59821 frt 50¹/₂ kr.

Magán feleknél kötvény kihelyezve volt és maradt 3880 forint.

Lejárt kamat fizetendő volt és befizettetett 116 frt, hátralék nincs. A gyámhatósági felügyelet alól szabadult 16 egyén közül vagyontalan volt 4.

III. A dobsinai városi árvaszéknél:

Gyámság alá került összesen 903 kiskoru, felszabadult 50, gyámhatósági felügyelet alatt maradt 853 kiskoru, — gondnokság alatt volt és maradt pedig 6 egyén.

Ügyforgalomban feldolgozandó volt, előadóknál 292

ismerő nyilatkozatot adott, miszerint az orosz csapat megtámadásában egyetlen losonezi lakos sem avatkozott, de ezen igazolványt távozásakor nem adták a helyettes előljárásnak, mert valószínű, hogy ez esetben a várost végmegsemmisítésétől megkímélik.

A hosszas, vérg való sanyargatás után az éhségtől és rettegéstől dűledező félhalt előljáráknak kiadott egy mindenféle tábori élelmezésre vonatkozó rendelet, oly feltétellel, hogy ha 24 óra alatt egy szemig be nem szállítják, szabad rablás, utána gyujtogatás követi, de az oly nagy mennyiség volt, hogy tán az egész vármegye sem lett volna képes 24 óra alatt beszerezni.

Ez alatt a rablás a városban már ugy is napi renden volt, s történt, hogy Láncezinger orvosnak, aki szintén ott az előljárok közt mint szónok szerepelt, pénzét is meglátogatták, és onnan egy orosz katonai egyenruhát hoztak felmutatni, ő ugyan erről mit sem tudott, hanem a gazdasszonya vette gyermekének ruhára a guerillától. Most már vége volt minden könyörületnek, a 60 éves férfi 60 kancsukára ítéltetett, a szabad rablás, és gyujtogatás azonnal foganatosított. — Ekképen bosszujokat kielégítve, buszut intve a romok felé, tovább mentek.

De itt még nem végződött a kizsárlt lakosság rettegető kinszenvedélyteljes helyzete, november elejétől 1850. május 1-ig egy es. k. katonai s polgári nyomozó bizottság nyaggatta a hajléktalan polgárságot, míg azután évekig a zsandárok üldözései, s kémektől körülhálózva tengettük nyomorult életünket.

Most, annyi év lefolyása után elejünk áll Soós Béla ur és városunkat a hazafiatlanság vádjával akarván illetni téves értesülésen alapuló adataival.

Ezért a felelőség nehéz sulya ő reá hárulnik.

Búsba k Á dá m.

szám, feldolgozott 288, hátralékban maradt 4 szám, az irodában 254 számból feldolgozott 245 szám, hátralékban maradt 9 szám.

A gyámpénztárban kezelés alá vétett 44758 frt 83 kr készpénz és különböző értékek, melyből a félév folyamán kiadott 13483 frt 64 kr, további kezelés alatt maradt 31275 frt 19 kr., készpénzben és egyéb érték.

Magán feleknél kamatozás végett kihelyezve 5918 frt 62 kr, visszafizetett 908 frt 74 kr, kihelyezve maradt 5009 frt 88 kr. Ilyen kötvények után esedékessé vált 140 frt kamatból befizetett 107 frt 41 kr, hátralékban maradt az 1889. évi első félév javára 33 frt 19 krajczár.

A gyámság alól szabadult 43 egyén közül egyetlen talan lett volna 35 egyén.

IV. A jolsvai városi árvaszéknél:

Gyámhatósági felügyelet alá került 297 kiskoru, felszabadult 3, felügyelet alatt maradt 294 kiskoru.

Gondnokhatósági felügyelet alatt pedig volt és maradt 2 egyén.

Ügyforgalomban feldolgozandó volt előadónál 136 szám, feldolgozott 133, hátralékban maradt 3 szám, az irodában 138, feldolgozott 136, hátralékban maradt 2 szám.

Gyámpénztári kezelés alatt volt 21476 frt 28 kr. készpénz és egyéb érték, kiadott 4579 frt 33 kr, kezelés alatt maradt 16896 frt 95 kr.

Magán feleknél kamatozás végett kihelyezve volt, s minthogy vissza fizetés nem történt, kihelyezve maradt 3291 frt 15 kr.

Lejárt kamatokból fizetendő volt 240 frt, a következő félévre egészben, tartozásban maradt.

A gyámság alól szabadultak közt teljesen egyetlen talan nem volt.

V. A rozsnyói városi árvaszéknél:

Gyámhatósági felügyelet alatt állott 525 kiskoru, — felszabadult a félév folyamán 8, a következő félévre gyámság alatt maradt 517 kiskoru.

Gondnokhatósági felügyelet alatt volt és maradt 5 egyén.

Ügyforgalomban, előadó feldolgozott 234 számot, hátralékban maradt 8 számmal, az iroda feldolgozott 280 számot, hátraléka nincs.

Gyámpénztári kezelés alatt, bevételt 164259 frt 97 kr kiadott 75022 frt 20 kr maradt a következő félév javára 89237 frt 77 kr. készpénz s egyéb érték.

Magán feleknél kötvényiteg gyümölcsötetett 21298 frt 74 kr. visszafizetett 225 frt, tartozásban maradt 17073 frt 74 krajczár.

65 frt esedékes kamatból befizetett 18 frt, tartozásban maradt. 47 frt.

Gyámság alól felszabadult 8 egyén közt egyetlen talan nem volt egy sem.

VI. A nagyrőcei városi árvaszéknél:

Gyámhatósági felügyelet alá került a félév folyamán 8 kiskoru, gyámság alól szabadult 7, gyámság alatt maradt 79

Gondnokhatósági felügyelet pedig volt és maradt 3 egyén

Ügyforgalomban az előadó feldolgozott 159 számot hátralékban maradt 8 számmal, az iroda pedig 65 számot feldolgozott s hátraléka nem maradt.

A gyámpénztár kezelése alatti 10855 frt 39 krból kiadott 1325 frt 31 kr, kezelés alatt maradt 9530 frt 08 krajczár.

Magánfeleknél gyümölcsötetett 387 frt 07 krból visszafizetett 251 frt 32 kr, s így még kiut maradt 135 frt 75 kr.

Lejárt kamat nincs tartozásban.

A gyámság alól szabadult 7 egyén közt egyetlen talan nem volt.

Felhívás és értesítés

a megyei gazdák és megyebeli községekhez.

Van szerencsém a megyei gazdaközönséget s a községeket tisztelettel kiértesíteni s felhívni miszerint:

1. A megyei állattenyésztési bizottság folyó évi április hó 12-én Rimaszomban az országos vásár első napján, úgy magyar, mint nyugati faj tenyészbikákat, a tenyészbikák hiányában szenvedő községek részére elárúsítani és venni fog. Ennélfogva felhívom, hogy azon községek, melyek a megyei szabályrendelet értelmében tenyészbikákkal a községbeliek tehénállományát ellátni kötelesek — bikavételre, — valamint azok, melyek alkalmas eladó tenyészbikákkal bírnak, a tenyészbikák bemutatása és eladására a fentírt helyen és napon megjelenni szükségesnek.

Azért úgy a venni, mint eladni szándékozik ezen jó alkalmat felhasználni a maguk érdekében el ne mulasszák.

2. Egyszersmind felhívom mindazon mentulajdonosok — úgy magánosok mint községbeliek, — hogy azon méneket, melyeket közhasználatra szántak a megyei szabályrendelet értelmében, a fentírt napon és helyen, az ott, s azon időben megjelenő ménvizsgáló bizottság előtt alkalmosságuk megvizsgálása végett mutassák be.

P. Apáti, 1889. márczius hó 16. án.

Vajda Gyula, g. e. titkár.

Hírek és vegyesek.

Lapunk legközelebbi száma csütörtökön, április hó 4-én fog megjelenni. Az előfizetések megújítását tisztelettel kérjük.

Mi ez? Gróf Andrassy Ma.ó, a rozsnyói járás országgyűlési képviselője, annak idején nyilatkozatot tett közzé a fővárosi lapokban, — mely a „Rozsnyói Híradó“-ban is megjelent, — hogy a vedorótörvényjavaslat 25-ik szakasza ellen fog szavazni; meglepő, hogy most a nemes gróf nevét azon képviselőké közt találjuk, kik az említett szakaszt elfogadták. Ha nem sajtó hiba: mi ez? ?

Alispánunk tagnap szombaton, Rozsnyóra utazott, hol ugyan-e napon volt polgármester-választás. A választás eredményét még nem tudjuk.

Dr. Schopper György rozsnyói róm. kath. megyés püspökről néhány budapesti lap azt újságolja, hogy lemondott. A fontos hír még nem gyert megerősítést.

Iskolalátogatás. Dunai Ferencz, a beszercebányai kir. tankerület főigazgatója, hivatalos körútjában hétfőn és kedden meglátogatta a helybeli egy. prot. főgymnasiumot. Minden egyes tanár órájára bement, mint vendég, megszemlélte az írásbeli dolgozatokat, rajzokat, végül kedden délután 2 órakor rövid tanácskozásra kérte föl a tanári kart, melyen a látottak és hallottak fölött teljes meglepedését nyilvánította ki. Az iskola felszerelésével is, a mennyiben a fokozatos fejlődést tapasztalta, meg volt elégedve. — de a még mindig vajdó tornaterem ügyét az intézet előjáróságának szívére köthette. A főigazgatók évről-évre azt az ígéretet viszik magukkal, hogy majd jövőre lesz a gymnasiumnak tornacsarnoka.

Esküvő. Folyó hó 26-án d. u. esküdtek egymásnak örök nűséget Szakall Vincze Gömör-Kishont megyei árvaszéki ülnök és Marton Mariska a kisasszony özv. Marton Rudolfné leánya, a helybeli reformatus templomban.

Eljegyzés. Hrotko János, a gömői honvédszázalaj közserzetben és tiszteletben álló derék századosa, folyó hó 24-én jegyezte el özv. Takácsy Károlyné sz. Basilidesz Matild urhölgyet Tiszolezon.

Uj jogtudor. Kovács László, a helybeli városi tanácsos Kovács József fia, ki hat éven át gymnasiumunknak is jeles növendéke volt, márczius 23-án nyerte el Budapesten a jogtudori címet.

Papválasztás. Zeherián f. hó 24-én volt Farkas Ábrahám világi és Terhes Pál egyházi kiküldöttek jelenlétében a nemrég elhunyt Konyha József nyugalmazott lelkész állomásának betöltése. A pályázók közül legtöbb szavazatot Konecz Károly kövecesi ref. pap kapott, ki hivatalát nem sokára el fogja foglalni.

Temetés. Az elhunyt Bornemisza Gyula temetése vasárnap márczius 24-én nagy részvét mellett folyt le Bátkában. Megyénk és városunk intelligenciája csaknem teljes számban jelent meg a halottas háznál. Rimaszombából a megyei tisztikar számos tagja, a városi tanács és az egyes prot. főgymnasium tanári karának küldöttei, — mely utóbbi testületnek a megboldogult egykor jeles tanítványa volt, — jelentek meg a temetésen. megosztva fájdalmát a mélyen sujtott családnak, különösen a megrendült apának, kit a sors már oly sok ízben látogatott meg csapásaival. A koporsó felett Nagy Pal esperes és Varga Antal lelkészek mondtak megható imákat, a rimaszombati egyházi énekkar pedig gyászdalokat zengett. A halotti szertartás befejeztével a koporsót a Bornemisza család bátkai sírboltjába helyezték el. — Legyen áldott örökre a korán elhunyt ifju emlékezete!

Megeyi közgyűlés. Gömör-Kishont vármegye bizottsága folyó hó 28-án tartotta meg rendes tavaszi közgyűlését, melyen a bizottság tagjai meglehetősen számban jelentek meg. A megelőző napokon a megyei állandó választmány ülésezett, mely a közgyűlés elé terjesztendő tárgyakat vizsgálta át. Az elég népes bizottsági gyűlést Fáy Gusztáv főispán nyitotta meg; a hosszu — 53 pontból álló — tárgysorozatot letárgyalták, a megtett intézkedéseket részint helybenhagyták, részint tudomásul vették; egyzóval a tárgyalás szokott rendje és formája a hivatalos ügyek elintézésében hasonló volt a rendes megyei közgyűlésekhez. — A tárgysorozat kimerítése után Hevessy Bertalan bizottsági tag már ismeret s indítványa: a vedoró törvényjavaslat 25-ik § a tárgyában a közgyűlést kizökentette formájából; az indítvány az volt, hogy a vármegye intézzen feliratot a magyar országgyűlés főrendiházához a jelzett törvényjavaslatnak visszautasítása céljából. A kérdéshez az előklő főispánon kívül — ki szeretné volna, hogy Hevessy indítványa mellőztessék — hozzá szólottak Bornemisza alispán és Szentiványi Árpád, mindketten pártolólak, minek következtében Hevessy indítványa egyhangulag elfogadtatott. E szerint Gömör-Kishont megye a főrendi házhoz a sokat emlegetett törvényjavaslat 25 ik szakasza elfogadása ellen feliratot intéz s ennek benyújtására gr. Sztáray Antal kéri föl.

Jubileum. A jövő 1890 ik évben lesz 100 ik évfordulója annak, hogy a helybeli ág. ev. templom alapját letették. Az egyház templomának száz éves fennállására a jövő évben ünnepet fog tartani.

Próbabál. Zsembery Adolf táncztanító tanítványival a „Három Rózsa“ nagytermében próbabált tart április 6-án.

Diák-jelvény. A helybeli főgymnasium tanulói — a fővárosiak példája után indulva — egyforma sapkákat kezdenek hordani nemzeti szíjú kokárdákkal, ez által akarván magukat megkülönböztetni oly individuumsoktól, melyekről első látásra föl lehet tenni, hogy iskolába nem járnak.

Vasuti szerencsétlenség. Magisits Sándor, 54 éves vasuti pálya-őr folyó hó 24-én a jános állomáson, épen azon pillanatban, melyben a vonat a pálya ház előtt elrobozott, a váltót akarván megfordítani, a mozdony kezei alá került, hol halálos zuzódásokat szenvedett. A szerencsétlen ember néhány percig élt még, de a súlyos sérülések következtében, az orvosi segély dacára, elvérzett. — Feleséget és hét gyermeket hagyott hátra.

Tűz. A murányi kőedénygyár f. hó 25-én leégett. A külön álló lakóházat megmentették. A kár nem jelentékeny.

Mikor az eső esik — sok minden emlékezetes dolgot jegyeztünk fel eddig is s fogunk még ezután is följegyezni, most a csurgó vizére került a sor, mely néhány nap óta tökéletesen íhatatlan. Városunk egész belső területén ez az egyetlen nyilvános kút, honnan a félévros látja el magát üdítő friss vízzel, de ez az egy is oly sajnós állapotban van, hogy esős idő alkalmával semire sem lehet használni: csupa gaz és sár, fekete mint a tinta. Ha ilyen vizet iszunk egészségünk nem fog javulni.

Vízár. A mult heten a Murány völgyén s annak mellék völgyein a hirtelen olvadó hóból keletkező vízár jelentékeny károkat okozott, így a többek közt Coburg-hercegnek hamerskői fűrészmalomát igen megrongálta.

Helyreigazítás. Lapunk márczius 3 iki számában a hivatalos lap alapján mi is közöltük, hogy Csesznok Lajos okl. állatorvos Arad város és megye területére

helyeztetett át. Helyreigazításul Csesznok Lajos ur tudatja velünk, hogy ő a Földmiv. m. kir. Miniszterium V. állategészségügy-rendőri osztályába a központba neveztetett ki. — tehát a fővárosban lakik.

Alsófoku kerek. és ipariskolák figyelmébe ajánljuk Révay Lipót „Könyvviteltan dióhéjban és rövid váltoisim“ ezimű munkáját, mely a uagyar kereskedők lapja kiadóhivatalában Budapesten. (Erzsébet-körút 27. szám.) példányokként 20 kr-ért megrendelhető. Hézagpótlónak tartjuk e szakszerű kis művet, mert hozzá érték nyilatkozata szerint hivatva van arra, hogy általa a könyvvitelt mindenki a legszorosabban elsajátítsa. Tanárok, iskolák és kereskedőfőnökök tiz példányt Egy frt 50 kr-ért rendelhetnek.

A Kuhinka István K. és fia újantálvolgyi üveggyár részvénytársaság megtartotta közgyűlését Gömői Oszkár miniszteri tanácsos elnöklete alatt. Az igazgatósági jelentésből a vállalat állandó prosperálása tűnik ki. Az 1888. évi termelés 90 ezer forintól 298,500 frtra emelkedett. Tiszta nyereség 46 613 frt a melyből 19,588 frt tartalékba helyezték 16,250 frtot pedig a részvénytársaságnyeknek 32½ frtjával leendő beváltására fordítanak. A fölmentvények megadása után az igazgatóságba egyhangulag megválasztottak: Bedő Albert min. tanácsos, Földiák Gyula és Hanzély Marton.

Vásáráthelyezés. A nagyméltóságú ipar- és kereskedelmi miniszterium 12585. sz. leiratával értesíti a miskolci ipar- és keresk. kamarát, miszerint megengedte, hogy a Gömör- és Kishont megyéhez tartozó Tornallya községben a f. évi október 14—15 és 16—17. 2—3-ára eső országos vásár ez évben kivételesen október 1—2-án és december 3—4-én tartassanak meg; miről az érdekelteket értesíti.

A rimaszombati tamásfali ág. hitv. evang. anyagyház 12-ik évi értesítője megjelent Rábely M. könyvnyomdájában. Felemlítjük belőle a következőket: a lefolyt évben született 42 gyermek, elhalt 62 személy, a halálozások többlete 20. Az elhaltak közül a megyei közkórházból 16 temettetett el, kiknek száma a halottakébol levonandó. A mult évben összesen 10 pár esküdött egymásnak örök nűséget. Az értesítő további tartalma az egyháztanács tagjainak névsora, — továbbá a híveket illető tudni valók az ünnepekre és isteni tiszteletekre vonatkozólag. — A játékonysági rovatban következő tételek fordulnak elő: persely pénz 114 frt, gyámintézeti gyűjtés a filiákkal együtt 15 frt 32 kr. A tűzkárosult Reguly Pál klenőzi lelkész felségelésére 47 frt. Iskola alapra 15 frt. Csillár alapra 26 frt 12 kr., értesítőkből 47 frt stb. folyt be a buzgó egyháztagoktól. A rimaszombati ág. ev. egyház tőke vagyona 3572 frt 23 kr., — tartozása 5655 frt. Mult évi bevétele 3296 frt 90 kr. Kiadása 3199 frt 83 kr. Az értesítő számot ad még egy Liszka Józsefné urnó által ajándékozott „aranykönyv“ ról is, melyben azon egyháztagok emléke örökítették meg, kik valamely nagyobb összeget ajándékoznak az egyház javára, — közli egyuttal a Piskarsky Endréné alapítványjelvét, melynek értelmében nevezett urnó egy nagyobb ingatlan birtokot ajánl föl az ev. egyház javára. Az egyház külső és belső viszonyait híven visszatükrözött értesítő tetszés szerinti árban megszerezhető a helybeli ág. ev. lelkészi hivatalban.

Turin-párisi kirándulás. Helfy Ignác országgyűlési képviselő elnöklete alatt; írókból, művészekből, országgyűlési képviselőkből, birákból, tanárokból, ügyvédekéből és egyéb társadalmi állásu férfiakból utazó-társaság állottak össze. E társaság elhatározta, hogy 1889 sulus 2—16. kirándulást fog rendezni Turimba és folytatolag Párisba. Az utazó-társaság vezetésére Helfy Ignác országgyűlési képviselő kéréstett fel. titkárnak és pénztárnokának pedig Dolinay Gyula választotta meg. A kirándulás általános programja: (A részletes, kimerítő uti program csak indulás előtt adatik ki.) Indulás Budapestről a déli vasut vonalán. 1889. július 2-án délután. Másnap Velencében és Milanóban. Megérkezés aznap este Turimba. — Turimba jul 5-én Helfy Ignác vezetése mellett, látogatás Kossuth Lajos nagy hazánkfiánál. Egész nap Turimba tartózkodás. Másnap tovább utazás, a Mon cen alaguton keresztül, végig Dél Franciaországon, Párisba. — Turimba idősés július 7., 8., 9., 10., 11., 12., 13. Az ottani Magyar-Egylet tagjaiból és Párisba tartózkodó egyéb fonfúársainkból alakuló kalauzólo-bizottság vezetése mellett. 15—15 főnyi csoportokra eloszolva, czélszerűen megállapított napi programon szerint, a lát-nivalók megtekintése és a kiállítás látogatása. A lakást és ellátást úgy Velencében, mint Turimba és Párisban egész ottartózkodás alatt a közös pénztár fedezi. Helyképen az utazás és ellátás együttes költsége, második osztályu kupékban, kényelmesen és nyugodtan utazva: 160 frt. — A Párisban való előirt tartózkodás után, a jegy még 16 napi érvénynyel bír, mely időtt ki-ki tetszése szerint töltheti els visszautazhatik bármely vonattal. A kirándulásban hölgyek is vehetnek részt, a kik kényelméről különösen gondoskodva lesz. Részt vehetnek család tagok is, de 10 éven aluli gyermekek nem. — A részvétli díj két részletben fizetendő: 60 frt előzetesen a beiratkozásnál 100 frt pedig janius hó 25-ig, mindenkor Dolinay Gyula titkár és pénztáros kezéhez és nyugtájára, Kecskeméti-utca 13. szám alatt, hol a kirándulási bizottság irodája van. Felvilágosítások nyerhetők még a delutáni órákban, az irói és művészi körben is, az ott található rendezőbizottsági tagoktól. — A kirándulás zártkörű, csak meghívottak vehetnek részt. Meghívót eskakis a rendező bizottság adhat ki. Tehát meghívók kieszközlése végett a rendezőbizottság tagjaihoz lehet folyamodni azoknak, kik ily meghívóra igényt tarthatnak. A létszám bizonyos határig terjedhet. Tul jelentkezés esetében előjoggal azok bírnak, kik a 60 frt első részletet korábban beszolgáltatták.

Fleischer és társa — vidékünkön igen előnyösen ismert — kassai gazdasági gépgyárosoknak lapunk mai számában közölt hirdetésére felhívjuk olvasóink figyelmét.

Adományok a Tompa-szoborra Eddigi gyűjtésünk 635 frt 13 kr. — Ujabb adakozások Duszta Lajos ref. lelkész ur ivén: Duszta Lajos 5 frt. Bata Bilintné 2 frt. Egy valaki 30 kr. Egy valaki 10 kr. Deme Márton 20 kr. Lenkey Ráfaelné 10 kr. Nagy Sándor 10 kr. Lenkey Pál 10 kr. Bata Imre 10 kr. Kósik Dániel 10 kr. Egy valaki 20 kr. Lenkey László 10 kr. Összesen 8 frt 40 kr. Összes gyűjtésünk 643 frt 53 kr.

A miskolci keresk. és iparkamara folyó évi márczius hó 14-én közös ülést tartott, melyen Radvány István elnöke alatt, tudomásul vették a kamarai irodának mult évi november 20-ától mostanig tett összes intézkedéseit. Azután tárgyalás alá vették az ipar- és keresk. ministeriumnak szabályrendeletét a gyógyszerreke és mérge anyagok készítésére vonatkozólag. A kamara óvást emel a ministeriumnak terve ellen — hogy a mérge anyagok árusítása megszorítottassék — a mennyiben vidéken fűszer- és anyagkereskedésekben bevett szokás-ként árulnak mérge tartalmu anyagokat házi és iparos célokra, de még nem fordult elő oly eset, mely ezen anyagok elárúsításának megszorítását sürgetné. E tárgyban a ministeriumhoz felterjesztés intéztetik. Végül felolvastatik a bizottsági jelentés a ministeriumban január 21-én tartott szakkonferencia határozatairól a világitásra alkalmas kő-olajok árusítása tartása és szállítása tárgyában. E határozatok legfőbbje az, hogy gyáros és kereskedő a lobbánékony petrolumot tartozik „tűzveszélyes” szóval ellátni. Egyes kereskedők 10 mm. petrolumnál többet nem tarthatnak raktáron. Az üzlethelyiségekben kellő mennyiségű homoknak kell készletben lenni.

Sorsjegy tilalom. Már régóta kalamitásnak mondják, hogy az osztrák-magyar monarchia annyira el van árasztva külföldi sorsjegyek által, mikor a belföldi sorsjegyek száma is oly jelentékeny. Közélebb is egy olasz parlamenti tag úgy nyilatkozott monarchiánkról, hogy az a sorsjegyek eldorádója. Kisebb rendszabályokat már előbb alkalmazott a magyar kormány. Tudvalevőleg el van tilva a hamburgi sorsjegyek eladása sőt hirdetése is, és a mult évben egy osztrák jótékonyági sorsjegy eladását is eltiltotta a kormány. E héten azonban az osztrák kormány radikális eszközökkel lépett fel, a midőn is a képviselőház elé törvényjavaslatot terjesztett. E törvény ellen, mely egészben és nagyban véve a német sorsjegy-törvény utáizata, sem elvileg, sem gyakorlatilag nem lehet kifogást emelni. Legjellemzőbb része mindenestre az, hogy a határozatok visszaható erővel is bírnak. Valóságos zártörvény a sorsjegyekre, mert tényleg azon sorsjegy-kibocsajtásokat is sújtja, melyek esetleg még a törvény szentesítése előtt eszközöltetnének. Első sorban sújtva vannak a Görög sorsjegyek, melyekre márczius 26-ikára volt aláírás hirdetve. Valószínűnek tartjuk, hogy e törvényjavaslat betérjesztésének szándéka ismeretes volt a magyar pénzügyminiszter előtt, és hogy ennek dacára még sem terjesztetett be hasonló magyar törvényjavaslat is, azt csak a rendkívüli viszonyoknak tulajdoníthatjuk, melyben jelenleg élünk.

A „Budapesti Hírlap” a lefolyt hetek politikai viharában, küzdelmeiben jobban bebizonyította, mint valaha, hogy merészen lobogtatott zászlóján ez az egyetlen jelszó áll: **m a g y a r s á g.** Lángoló szavatai, melyeket napról-napra kibocsátott, élénk viszhangot keltettek az országban, s fokozták a „Budapesti Hírlap” népszerűségét; elterjedését pedig eddig páratlan fokra emelték. A „Budapesti Hírlap” már is olvasói közt találja az ország legkiválóbb intelligenciáját, mely megértette, hogy e lapban a magyar nemzeti politika nyer legpregnansabb kifejezést. A „Budapesti Hírlap” sikerének egyéb tényezői a régiek maradtak, a kitünően szervezett szerkesztőség s a közönségnek gyors és hű kiszolgálása, tekintet nélkül a költségekre. Minden fontosabb bel- vagy külföldi esemény felől rendszeres levelezőn kívül saját külön tudósító értesít közvetlenül, a távirati szolgálat immár oly tökéletesen van berendezve, hogy elmondhatjuk, nem történelmi világon semmi jelentékeny dolog a nélkül, hogy a „Budapesti Hírlap” arról rögtön ne adjon hű és kimerítő tudósítást. A „Budapesti Hírlap” politikai cikkeit Kaas Ivor báró, Rakossi Jenő, Grünvald Béla, Balogh Pál írják más kiváló hazai publicistákkal híven a lap független, magyar pártérdekeket nemcsak nemzeti érdekeket ismerő szelleméhez. Politikai hírei széleskörű összeköttetések alapján a legmegbízhatóbb forrásokból származnak. Az országgyűlési tudósításokat a gyorsírói jegyzetek alapján szerkeszti s az ülés külső ségeit vídám eszevegek b e n t á r g y a l j a. Magyarország politikai és közléte felől távirati értesülésekkel látunk el rendszeres levelezők, minőkkel minden városban sőt nagyobb községben is bír a lap. Európa összes metropolisáiban Londontól Konstantinápolyig saját tudósítók vannak, a kik ugy az ott történő eseményeket, mint az elektromos dróton oda futó híreket rögtön megtáviratozzák. A külföldi rendszeres tudósítókon kívül minden fontosabb esemény felől a szerkesztőség külön kiküldetésű tagjai adnak gyors és bő értesítést. A „Budapesti Hírlap” e célokra havonként oly összeget fordít, mint a mennyi ezelőtt 10 évvel még egy egy hírlap egész költségvetése volt, de sikerült is elérnie, hogy ma a legjobban, leggyorsabban értesülő organuma a sajtónak. A „Budapesti Hírlap” Tárczarovata a lapnak egyik erőssége s mindig gondot fordít rá, hogy megmaradjon előkelő színvonalán. A közgazdasági r o v a t b a n a magyar gazda, birtokos, iparos, kereskedő megtalálja mindazt, a mi tájékozására szükséges. A regényesarnokban csak kiváló írók legújabb műveit közöljük. — Az előfizetés feltételei: Egész évre 14 frt, felévre 7 frt negyedévre 3 frt 50 kr. egy óra 1 frt 20 kr. Az előfizetések vidékről legezelszerűbben postautalvánnyal eszközölhetők következő cím alatt: A „Budapesti Hírlap” kiadó hivatalának, IV. kerület, kalap-utca 16. szám.

Hivatalos közlemények.

Pályázati hirdetemény.

533. sz. — Az ajnácskői kórorvosi állomás megüresedvén, ezen állomás betöltése céljából pályázat nyitattik, — a választás határidejéül Ajnácskő községébe f. évi ápril hó 18-ának délelőtt 10 órája kitűzetik.

Minélfogva felhívattak az ezen állomásra pályázni kívánók, hogy tolyamodványaik szakképzettségükről s a törvény által előírt 2 évi orvosi gyakorlatról szóló bizonyítványikkal felszerelten 1889. évi ápril hó 16-ig Feleden hivatalomnál annál bizonyosabban beadják, mivel a későbbben érkezett folyamodványok figyelmen kívül hagyandók lesznek.

Az ajnácskői kórorvosi állomással járó javadalmas áll egy évi 1000 o. é. frt évi fizetésből, tartozván a betegek a kórorvost saját alkalmatosságukon szállítani, ezen díjazás mellett a leendő kórorvos tartozik a bete-

geket ingyen gyógykezelni, s minden községébe havonként legalább egyszer saját fuvarján, minden díjfelszámítás nélkül hivatalosan kimenni, a beteg létszámot tudomásul, s azokat gyógykezelés alá venni. — A körhöz 15 község tartozik. Feled, 1889. márczius hó 6.

Sándor Béla, s. k. főszolgabíró.

Felelős szerkesztő: **Dr. VERES SAMU.**

Magán-hirdetések.

Zongora.

Egy jó karban levő zongora bérbe, esetleg örök áron is eladó. Tudakozódhatni e lap kiadójánál. 3—4

Eladó széna.

Mihályfalán 100 métermázsa kitünő minőségű széna jutányos áron eladó. Értekezhetni ugyanott: **HOLÉCZY JÁNOS** 3—3 tulajdonossal.

VÉGHLESI

VERA-forrás

Hazánk

legtisztább,

legolesőbb és leg-

jobb szénsavdús, égvényes

SAVANYUVIZE.

VÉGHLES-SZALATNÁN (Zólyommege).

Főraktár **RIMASZOMBATBAN:**

1—15 **KERN ADOLF** urnál.

Pályázat.

A jolsvai takarékpénztár igazgatósága ezennel egy, az intézetnél rendszeresített **gyakornoki** állomásra — melynek évi fizetése, fizetés-emelésére való kilátással, egyelőre 300 frtban állapított meg, — pályázatot hirdet. — Pályázni óhajtok tartoznak képzettségüket és magaviseletüket igazoló okmányokkal felszerelt sajátkezüleg irt folyamodványaikat, az alólirt igazgatósághoz folyó évi május 1-ső napjáig benyújtani.

Jolsván 1889. márczius 12-én.

3—3 **Az igazgatóság.**

Hirdetemény.

2376. szám. — A nagyrocezi kir. járásbíróság mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a **m. kir. kincstár** végrehajtatónak **Sztriska Imre** és **neje Gregus Zsuzsanna** végrehajtást szenvedő elleni 77 frt 89 kr. tőkekövetelés és jár. iránti végrehajtási ügyében a rimaszombati kir. törvényszék (a nagyrocezi kir. járásbíróság) területén levő Jolsva város határában fekvő a jolsvai 272. és 273 $\frac{1}{2}$ sztkjvben foglalt s Sztriska Imréné és a Jolsvai takarékpénztár tulajdonát képező ingatlanokra az árverést 748 frtban ezennel megállapí-

tott kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1889. évi május hó 8-ik napján d. e. 9 órakor Jolsván a város házában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10% -át készpénzben vagy az 1881. évi LX. t. cz. 42-ik §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi nov. hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt N.-Röczen, 1888. évi decz. hó 7. napján. A nagyrocezi kir. járásbíróság mint telekkönyvi hatóság. **Molitorisz,** kir. járásbíró.

ZSUFFA KÁLMÁN

épület- és diszmű-bádogos

Rimaszombatban, **Deák-Ferencz-(temető)-utca 20. szám,** a „Csurgó“-val szemben,

jutányos áron vállalkozik: **tornyok, s minden egyéb épületek fedésére, javítására és festésére, készít: épületi-csatornákat, fürdő- és ülő-kádakat.** — Konyhai eszközök készletben tartatnak.

Minden e szakmába vágó megrendelés gyorsan és jutányosan készítettik. 2—*

Hirdetemény.

801. szám. — A rimaszombati kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy **m. kir. kincstár** végrehajtatónak **Borsos István** és **neje Torma Borbála** végrehajtást szenvedő elleni 62 frt 24 kr. tőkekövetelés és jár. iránti végrehajtási ügyében a rimaszombati kir. törvényszék területén levő Alsó-Pokoragy községben fekvő az alsó-pokoragy 35. sztk. Borsos István s neje nevében álló A. I. 1—20. sor sz. a $\frac{8}{24}$ Urb. telekre 33. sz. házra az árverést 1544 frtban ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1889. év máj. hó 16-ik napján d. e. 10 órakor Alsó-Pokoragy községben a községi bíró házában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási árban alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10% -át vagyis 154 frt 40 krt készpénzben, vagy az 1881. LX. t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Rimaszombat, 1889. év február hó 6. napján. A rimaszombati kir. tszék mint telekkönyvi hatóság.

Hánrich, kir. tszéki bíró.

3—3

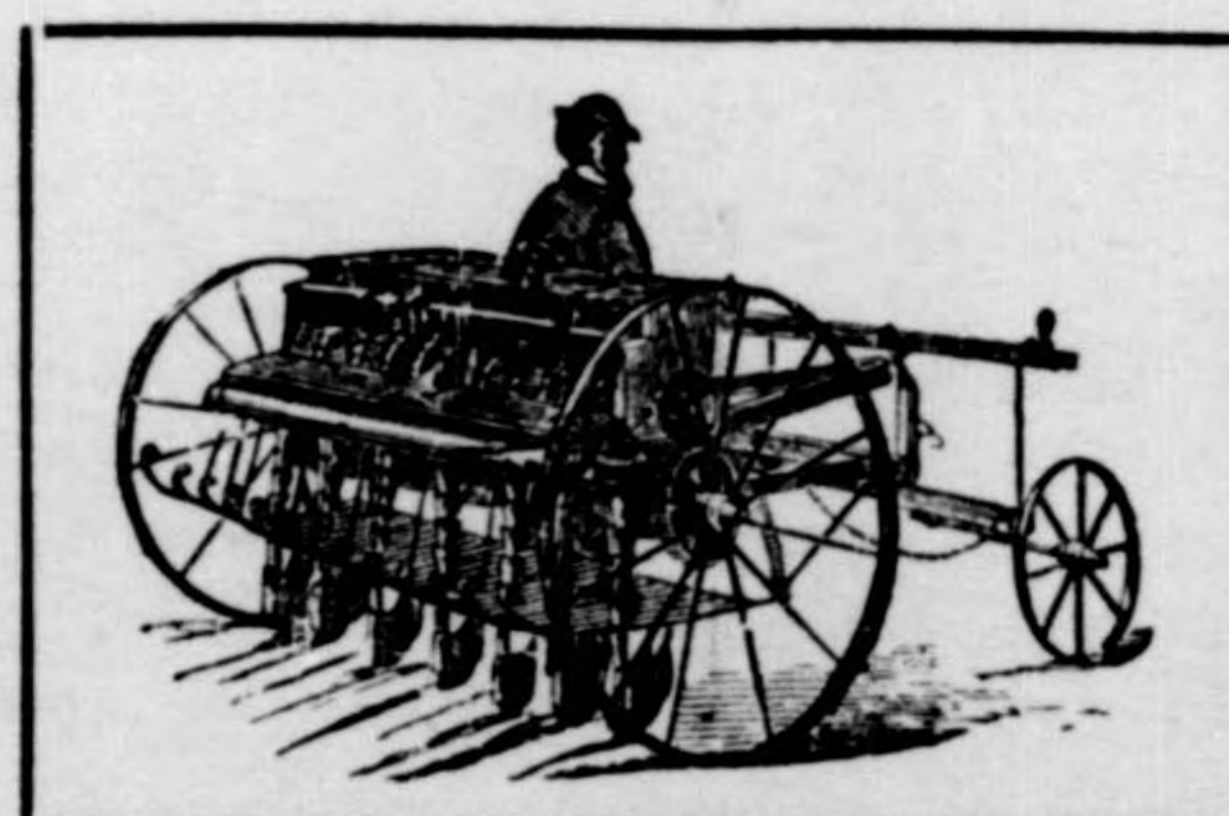
Árverési hirdetemény.

839. sz. — Szab. Rimaszombat r. t. város tulajdonát tevő, a tamásfali határban fekvő 106 kat. hold kiterjedésű „Haparin” erdőrészen levő 5000 frtra becsült, mintegy 430 tökmtr épületi, 1920 úrktr I. osztályu, 3200 úrktr II. osztályu és 1280 úrktr tuskót kiadó magfa eladatni határozatván, felhívattak a venni szándékozók, hogy ez iránti zárt ajánlataikat 500 frt bánatpénzzel ellátva, **folyó évi április hó 25-ikének déli 12 órájáig** a polgármesteri hiválnál, — hol az árverési feltételek is a hivatalos órák alatt megtekinthetők, adják be.

Kelt Szab. Rimaszombat r. t. város tanácsának 1889. évi márczius 5-én tartott üléséből. **Szabó György,** polgármester.

FLEISCHER és TÁRSA

gépgyára és vasötödeje **KASSÁN,** Eperjesi-ut 6. sz.

Szállitunk továbbá saját gyártmányu s legjobb szerkezetű szeszgyár- és malomberendezéseket, gőzgépeket és gőzkazánokat, házi- és egyéb szivattyukat stb. — Elhasznált gépek, különösen

gőzmozdony és gőzcséplők

6—6

pontos **átigazítását** és **javitását** a legjutányosabban eszközöljük.

Gyártmányaink képes jegyzékét kívánatra ingyen és bérmentve küldjük.

Ajánljuk a t. gazdaközönségnek a tavaszi idényre szükséges gépeket, nevezetesen **szilárdan szerkesztett, könnyű Sorvető és szórvavető gépeket, Ekéket és boronákat, Hengereket, lókapákat,** stb. Továbbá: **Backer- és magtárostákat,** mely gyártmányainknak gépgyárunkban állandóan jelentékeny készletet tartunk.